

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

NAPREJ.

Oznaka
Za navedeno vrsto
vrsto plačuje:
6 kr., kot enkrat,
9 " " dvakrat,
12 " " trikrat
natisne, več črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 15.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ljubljanski deželni zbor.

19. februarja (15. seja.) Zadnje séje zapisnik se je prebral in potrdil. Potem je bilo oznanjeno, da je zbornica dobila vladen načrt občnega zakona, kako bi se prenašale in popravile zemljiške knjige. Rečeno je bilo, da to se ne bode moglo na slovenski jezik prestaviti, ker bi potrebovalo premnogo časa. Bralo se je dalje g. poslanca Pintarja pismo, v katerem prosi 10 dni odpusta (urlavba.) Zbornica je dovolila. Oznanjeno je bilo, da je tudi g. poslanec Obreza pismeno prosil 6 dni odpusta, kterega mu je dovolil g. prvo-sednik. Potem se je bral dopis Nj. veličanstva, da bi po sedaj v Avstrii solnčno leto bilo tudi upravno leto. Ob tej priliki smo slišali, da, če bodo še letos kdaj sklicani deželni zbori, gotovo ne bodo pred 1. dnevom novembra meseca. Tudi je bilo vprašanje, ali se deželni zbor v novčih (dnarnih) zadevah misli držati ali ne tistega pota, kterega je Nj. veličanstvo odbralo državnemu zboru? Potrdilo je glasovanje. Na to je bilo sklenjeno, da se izvoli novčni (denarni) odbor, ki bode imel 9 udov. G. Poslanec Dežman je vprašal, kako je z višo realko? Ali se zdi ta reč deželnemu zboru tako važna ali ne, da pride še letos vrsta ná-njo? G. prvo-sednik se je oglasil, da o tej stvari odgovori v enej prihodnjih sej. Zdaj še le je prišla vrsta na to, naj bi dežela po loterii vzela na pósodo 2 milijona goljdinarjev, da bi si opomogla blagajnica zemljiške osvoboditve. Poročevavec je bil g. dr. Zupan. Deželni odbor je svetoval, naj bi se dalo med svét 100.000 sreček po 20 gld., kar bi se pa z dobički vred morale vrniti v 50 letih, in sicer po 78.000 gld. na leto. Dunajski trgovec J. G. Schuller in družba njegova prevzame to stvar. G. dr. Zupan je rekel naposled, naj se to ne prenagli, ker bi cesar težko potrdil, ako bi se ne izdale srečke vsaj po 40 gld., in ker je sinoči on (dr. Zupan) dobil ugodnejšo ponudbo drugzega trgovca. Tudi c. komisar g. Roth je rekel, da bi se morda ne potrdilo, ko bi se ne izdale srečke vsaj po 40 gld. G. poslanec Derbič je govoril, naj se to izroči prihodnjemu novčnemu odboru. G. Kromer opominja, da se ta reč dobro premisli, ker ne kaže, da bi našej deželi bila na tolik dobiček; torej podpira nasvet g. Derbiča. G. pl. Langer ga je pa krepko zavrnil, podpiráje nasvet deželnega odbora. Za njim je bil vstal celó g. poslanec Luckmann, ki je letos prvič govoril in — malo povedal; podpiral je nasvet deželnega odbora po Derbičevem potu. Govoril je dalje g. Guttman tudi za odborov nasvet. Zdaj pak se je oglasilo klicanje: bodi konec pregovorov! Vendar je g. dr. Toman še vprašal c. komisarja, kako je, da bi tega posojila ne potrdilo Nj. veličanstvo? Ali je vladni komisar to govoril po mislih deželne vlade ali po mislih nov-

čnega (denarnega) ministerstva? (Med poslušavci živa pohvala, pravo! in živio!) Viši deželni svetovavec g. Roth se je na to oglasil, da le tedaj ne bode to potrjene, če se dadé med svet srečke niže vrednosti od 40 gld.; da je pa sicer le opominjal, naj bi deželni zbor zavil na tak pot, po kterem lahko pride, kamor se je namenil. (Pravo! med poslušavci.) G. dr. Toman se je pridružil g. Derbičevemu nasvetu, ki je obveljal po glasovanji. Dalje se je bral g. dr. Zupanov nasvet s petémi podpisi, „naj bi tisti deželni poslanci, ki v Ljubljani bivajo, ne jemali nič plačila (zdaj imajo po 3 gld. na dan); tisti pa, ki so prišli s kmetov, naj bi dobivali samo polovico t. j. po 2 gld. in 50 kr. na dan; da bi tudi noben poslanec plačila ne jemal, kadar ima odpust.“ Dr. Zupan je opomnil, da se je vedno treba držati doslednosti; da je pa §. 18. v opravljenem redu tista skala, na kterej se ta nasvet lahko razbije, da bode pokopan brez pesmi in zvona; torej naj slavna zbornica odloči, ali se ima ta nasvet izročiti kacemu ustanovljenemu ali čisto novému odboru. Conticuere omnes intentique ora tenebant t. j. premišljeno so molčali vsi tisti gg. poslanci, ki so 28. januarja toliko vedeli povedati, kako je treba hraniti; oglasil se ni celó g. Kromer, ki ima zmirom pripravljeno besedo. Glasovalo se je, in tiho je padel nasvet v grob. Za tem je g. dr. Toman zbornici podal nasvet z 26. podpisi, naj deželni zbor Nj. Veličanstvu podá prošnjo zarad prevelicij davkov na Kranjskem, in da se izvoli odbor petih udov, ki naredi to prošnjo. Potrdilo je glasovanje. G. Ambrož je svetoval naposled, naj se precej denes uže izvoli novčni odbor. Tudi to je obveljalo. V ta odbor so izvoljeni gg.: dr. Zupan, pl. Strahl, Ambrož, pl. Langer, dr. Toman, Kromer, Kozler, dr. pl. Wurzbach, grof Anton Auersberg, ki je srečkal z g. Lukmanom, ker sta imela oba enóliko glasov. Prihodnja seja v soboto 21. d. t. m.

Misli o sedanjih mednarodnih mejah.

Spisal M. P.

II.

Na Koroškem v st. Pavelskem samostanu duhovski ime-nik (schematismus) krške škofije za leto 1863 kaže, da trije učitelji razlagajo nemščino učencem, ki so največ nemškega rodú; v Celovcu pa jih je iz istega samostana šest, ki se boré z ukom nemškega jezika. Pač res težak mora biti nemški jezik, da mu je na dveh nemških gimnazijah treba 9 učiteljev! Da je slovenski jezik pravi korenjak, nam kaže to, da se je samouk v sodije povzdignil po naredbi visocega pravo-sodnega ministerstva 17. sušca 1862, v učilnice pa še ne. Kaj bi še le obrodil, kako bi se izobrazil, ko bi ga učilnice

podpirale tako, kakor zdaj nemškega. Ker je pa to vse enako, v katerem jeziku se človek izučí, kar potrebuje za življenje, in ker tudi znanje nemškega jezika samo na sebi še ni prava omika; naj bi se torej Slovenec učil v slovenskem jeziku, ki je njegov, pa ne v nemščini, ki mu je tuja. Ne hudujte se Nemci! ali nemški ključ do omike nam je predrag.

Slovstvo ni sicer na mednarodne meje tako navezано, da ne bi jih moglo prekoračiti: ali brez njih bi književna slovenščina spešnejše hitela do zrelosti; bolj bi se podpiralo domače slovstvo, posebno politično. Slovenci smo uže zdaj majhna pánoga (mladika) velicega slovanskega rodú, in vrh tega smo pa še na 5 koscev razcepljeni. Kakošno slovstvo, kakošna omika je mogoča Slovencem v teh okolnostih? — Pa vendar poleg vsega tega smo v zadnjih letih storili doberšne korake. Nемеc se hvali:

„kein Augustisch alter blühte,

keines Mediceers güte

lächelte der deutschen kunst;“

mi pa molcé delamo, kolikor moramo, in od svojih nasprotnikov trpimo zaviranje in ustavljanje; ali vendar ne obupamo.

Dokler ne bodo ovržene sedanje mednarodne meje; dokler ne bodo še združeni Slovenci: vedno jim bode še k Lahom ali Nemcem hoditi v učilnice; vedno se bodo morali učiti najprvo laškega ali nemškega jezika, potem še le kaj drugega, kar jim je potrebnejše za življenje; pa tudi vedno bodemo ostajali dober korak za družimi izobraženimi narodi. Iz tega izvira, da ima Avstrija več nemških uradnikov, nego slovanskih; Slovanov pa je vendar v cesarstvu blizu do trikrat toliko, kolikor Nemcev. Nемеc je bil hitro dober za uradnika, če je le vedel, kaj se pravi „pač;“ zato jih je pa zdaj tudi več od 1000, ki se ž njimi ne vé kam, in ki uživajo plačilo zastoj. — Ali ni to resničen nastop mednarodnih mej in zatiranja slovanskega naroda? Če ostanéjo sedanje meje, tudi ne bode med Slovani krepke vere do državnih uradov. Po ravnopravnosti gré pravica vsacemu narodu, da smé imeti v svojih uradih svoje narodne uradnike, na ktere se bolj zanaša, ktere tudi rajše posluša nego tujce. Ako se pa sedanje mednarodne meje pusté: vedno se bode še med Slovane po uradnem imenu mešalo nekoliko Nemcev, Lahov in Madjarjev, kateri bodo nagajali in rabili tuj jezik; vedno bode med Slovani sedelo tujstvo na konji, slovanstvo pa bosonogo poleg njega tékalo po ostrem trnji; vedno si bodo prizadevali tujci, kako nam bi skrivali ključ do vira, ki teče iz oktobrovega diplóma; — toda kazala se bode pa tudi med narodom še zmirom tista nezaupnost, mrzlota in nepokorščina, ktera do sedaj. Bilo bi vse drugače, ako bi storili Nemci, kateri pridejo k nam, také, kakor delajo tisti, ki se vezó čez morje v Ameriko. Uže med potom na ladijah si nehajo briti brade, in hrustijo se, koliko si bodo prizadevali, da bi se naučili ameriškanskih navad. Kadar so pa tamkaj, hitro se do polti obrijó, in več neté biti Nemci; kajti Amerikanec ne da gospodariti tujcu, vzlasti Nemeu ne. Če začne kak Nемеc pripovedovati, kako je po Nemškem, hitro se mu pové: Nемеc je hudoben človek. Amerikancu se zdi nespodobno, da bi narod narodu zapovedoval. Ko bi se le tudi tako hitro izpreobračali tujci, kadar pridejo k nam, potlej bi ne bilo toliko ravsanja; pa tudi taji uradniki bi vére imeli mnogo več, nego zdaj, ko nas hoté učiti nemških navad, za ktere pa mi nismo rojeni. Torej strani te zastaréle mednarodne meje! Naj se nam dadé domače učilnice, iz katerih bodemo dobivali narodne uradnike, in tujih nam ne bode trebalo. Ljuba zaupnost se med nami zopet prikaže, kakor svitlo solnce.

Ako se ne odpravijo mednarodne meje, tudi ne bode

prave srčnosti. — Srčnosti je véra do samega sebe. Srčnosti je posebno treba dveh reči: prvič mora človek vedeti, da ni sam, temuč da je med svojimi, od katerih si je v zadregi lahko v svesti gotove pomoči, kakoršne se od tujcev ne more nadjati v silí; drugič mora opirati se na to, da stoji na svojej zemlji, ktero so obdelovali in zapustili mu njegovi prededje, in ktero misli tudi on s pravim narodnim imenom pustiti svojim vnukom. Prigovor učí, da celó petelin je huji na svojem. Slovenski narod pa zdaj tega nima čisto nič. Ne more se čutiti med svojimi; pritaknen je ali on k drugim, ali pa drugi k njemu; pomešan je s tujci, ki se résijo v njem, pomagajo mu pa vendar ne, kadar je v silí, ampak še le zasmehujejo ga. Celó zemlja ni več naša, dasitudi jo obdelujemo; tujci so jo prekrstili v „nemško-slovensko deželo.“ V teh okolnostih morajo biti Slovenci neka stvar, ki sama sebi ne upa; ki le živari. Kar sem tukaj v misel vzel o razkosanem slovenskem narodu, to velja tudi za vse slovanske vojake, ki so raztreseni po vsej avstrijskej vojski (armadi); ki drug za drugega ne vedó, in le malokdaj slišijo svojo materno besedo. Pač se ni čuditi, da nas poleg tolike vojske dostikrat vojna sreča gleda samo z enim očesom. Viribus unitis! Združeni Slovani bi avstrijskemu prestolu bili največa podpora.

Dopisi.

Iz Celovca 11. februarja. J. G. V. Kakor je uže povedal v našej prijateljci „Presse“ tukajšnji dobro znan dopisnik, bilo se je zbralo — skoraj bi rekel, da so bili nalašč povabljeni — 22. dan januarja meseca v deželni zbor veliko celovških Nemcev, da bi poslušali strastne govore dr. Burgerja in Mayerja na vrlega in srčnega našega rojaka g. Einspielerja, ko je razlagal, kako potrebno je, da v našem bolnišči popolnomá znajo slovenski jezik zdravniki in strežniki. Povedala je „Presse“ tudi, kako so se razveseljevali poslušavci — gotovo ne Slovenci, — ko sta si imenovana poslanca v zboru prizadevala na vse kriplje, da bi prav za prav zasmehovala Einspielerja. Po tem prigodku, in tudi po vednem obrekovanji ali zasramovanji v „Pressi“ morda bi kdo utegnil soditi, da slovanskega boritelja v celovškem deželnem zboru zdaj še bolj črté in zaničujejo tukajšnji Nemci; ali to nikakor ni tako. Večina koroških Nemcev ž njim drži. Da je to res, vidimo po tem, ker se je bilo te dni v Celovcu zbralo več volilcev, da bi se pogovorili, koga jim je izvoliti za srenjskega svetovavca v našem mestu, in ker so vsi sklenili soglasno voliti — g. Einspielerja. Če se to zgodí, kakor je upati, kakošna demonstracija bode kaj tacega njegovim protivnikom! Tisti (Slovenci), ki so ga izvolili za poslanca, pravijo, da njegovo vedenje v zboru in obrekovanje protivne stranke še le pripravlja, da bode mož dobro znan po Avstrii, zlasti pa med Slovani, in ta misel ni prazna, ampak do dobrega resnična. Sicer se pa celó pripoveduje, da se dr. Burger in Mayer uže kesata, ker sta 22. dan januarja meseca tako strastno govorila; čuti je namreč, da to ni bilo nikakor po godi večini celovškega naroda. — Priporočal je g. Einspieler pred nekoliko dnevi, kar je uže znano, naj se sklene, da bi se nasvetovalo primerno odškodovanje na korist bivšim posestnikom radiciranih obrtništev, ktera imajo izgube, od kar je dovoljeno, da je obrtnost svobodna. Deželni zbor je včeraj sklenil, kakor je bil nasvetoval g. Einspieler, ki zdaj čaka ugodne prilike, da bi govoril, kako naj bi se ravnalo, da se sklenjeni zakoni (postave) prav oznanijo v slovenskem jeziku narodu, ki zdaj teh zakonov še ne more poznati, pa vendar mu je skr-

beti, da se izpolnujejo. — Tudi Nemci radi beró in zeló hváljo g. Einspielerjev list; samo Seeliger in pa njegovi tovarši ne.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. V Vélikih Laščah bi bil imel biti 23. dan t. m. živinski semenj; ali srenjski poglavarji so pisali o tem c. k. deželnej vladi, in ta ga je prepovedala.

— V nedeljo 22. dan t. m. dopoldne ob 11. uri so povabljeni vsi družabniki novčene (denarne) pripomoči obrtnikom v tukajšnjo véliko meščansko dvorano. Na vrsto pride: 1) prvosednikov govor; 2) račun in poročilo minolega leta; 3) poročilo v zadnjem zboru izvoljenega odbora, ki ima pregledati društvene stvari; 4) volitev novega odbora, da pregleda račune leta 1862; 5) volitev štirih novih odbornikov; 6) drugi nasvetje.

— Zopet smo imeli srečni Ljubljančanje, kterih Bog nikdar ne pozabi, na pustni dan laško vozárjenje, ki mu pravijo „korzo.“ Nekaj malo lét je, kar je nekdo o pustu prišel iz Trsta k nam, ter prvi napregel dve suhi kljuséti, in vozil se okoli zvezdišča sv. Kurentu na čast. Ljubljančanom je bilo to vrlo všeč, in vse je kričalo: „mozi ti Bog!“ Kdor koli je imel rep v hlevu, brž je tekel in uprégel. Pozabili so zvesti nemški prijatelji, da ta navada ni prišla iz tevtoburških gozdov, ampak z laške zemlje; pozabili smo, da naše mesto je preubogo, da bi se merilo z laško ničemurnostjo. Ker to nikomur ni prišlo takrat na misel, zato se ni čuditi, da vsako leto vidimo nekoliko vóz in vozíčev, ki se po zvezdišči gnjetó, in igrajo „korzo.“ Celó godba se je letos glasila v sredi drevoredja, ko je nekoliko voz počasi premikalo se okoli najljubšega sprehajališča ljubljanskega mesta; še „Kikeriki“ je med njimi videl svojega poslanca, ki je oholó postopal peš, kakor je petehom navada, ki nikdar ne sedejo na konja, da-si imajo ostroge. Kdor ni bil dalje nego vsaj v Trstu, in kdor je ondi videl, kako praznujejo pustni dan, temu se v Ljubljani milo stori, ker vidi prvič, kako radi naši rojaci posnemljejo tuje običaje (navade), in drugič, kako majhno moč imajo, da bi jih vsaj posnemali tako, da bi ta reč izvirnosti bila podobna vsaj toliko, kolikor najslabša prestava originalu.

— V nedeljo 22. dan t. m. ne bode „besede“ v čitalnici.

Trst. Umril je 13. dan t. m. v 58. letu svoje starosti viši deželni svetovavec g. dr. France Tomšič; imel je red Franc-Jozefov. Rojen je bil iz Planine.

— Za mestnega župana je izvoljen Conti. — Na pustni dan so zaprli pet šem (vmes dve ženski), ker so imele tako obleko, da je kazala političen pomen. Dve sti bili iz Modene in Piemonta, ena od Padove, dve pa iz Trsta. Obsodili so jih v zapor od 14—8 dni.

Dunaj. Zarad poljskega vpóra imajo tiskarno tožbo ti-le časopisi: „Gazeta Narodova,“ „Goniec,“ „Narodni Listy“ in zdaj tudi „Ózas“ v Krakovu.

— Havanske smodke bodo boljši kup.

— Pravoslovno ministerstvo urno izdeluje načrte, ki se imajo podati državnemu zboru. Med le-timi načrti bode tudi govorjenje o „porotnicah.“

Trojedina kraljevina. „Pozor“ piše, da je za južno-slovansko akademijo uže imetka 175.726 gld. 12½ kr.

— Reška čitalnica je za častna uda izvolila vladika Strosmajerja in kanonika Račkega.

— Kvaternik je nastopil svojo kazen 16. dan t. m. po poldne.

Česka. G. Friederik Moser misli namestu „Brejl“ dati na svitlo nov šaljiv časnik „Šotek.“

— Zavržen je nasvet dr. Palackega, da bi se namreč zopet pretresel in pregledal volilni red za češki deželni zbor.

— Mesto Rokycan je deželnemu zboru podalo prošnjo, da bi smelo voliti samo za-se svojega poslanca.

Galicija. Poslanec Smolka svetuje učencem, naj se ne mešajo v poljski vpor.

Ruska. Ruski senat je sklenil, da se vsak obdolženi podolski plemenitáš pošlje 14 mesecev v Kamčatko, kjer bode zaprt.

Poljska. „Ózas“ piše, da so vporniki zopet osvojili Vonhock. Ruska vlada si prizadéva, da bi zadušila vpor, ki pa vedno raste vzlasti v Krakovu, Kališi in tudi v Mazovskem. — Langievič je zopet zmogel Ruse pri Suhednjovu; ujel je 400 strelcev z orožjem v roci in 80 konj. Ne zna se, kje je poglobitni narodni odbor, nekteri trdijo, da v Volynii. Vpornikom se druži čedalje več ljudi; tudi učenci z tujih vseučilišč jim hité na pomoč.

— Vpor vedno raste. V južno-zapadnej strani, v nekdanjej krakovske vojvodini, imajo vporniki skoraj vsa mesta; zapoveduje jim Kurovski. Enako je v izhodnjem delu, v nekdanjej sandomierskej vojvodini, kjer ukazuje Langievič. Uže celó v Volynii, na zamoškej cesti, vojuje Frankovski. Drug poveljnik vpornikom v le-teh krajih se imenuje Nečaj; pri Vengrovu čete vodi Sokol (kar pa ni pravo njegovo ime); drug vojskovod v le-tej strani se imenuje Muha. Ruski vojskovodje so: grof Nostic, polkovnik Biedraga in vojskovod Maniukin. Nostic je bil uže dvakrat znan, in tudi Maniukin se je najbrže moral umekniti. Tudi Litva se je vzdignila. V Avgustovskej gubernii menda imajo tudi vso deželo vporniki v svojej oblasti; zapovedujeta jim: Volovič in Čapski. Dalje se zopet začénja vpor okrog Kališa v gozdih blizu pruske meje in okoli Varšave. Celó Rusi hvalijo vpornike, da so hrabri. — V Ravo je prišel 9. dan t. m. oddelek vpornikov. Potrjali so ruske orle, vzeli iz blagajnice 4000 rubljév, in postavili narodne urade. Narod se je ves pridružil vpornikom. Nekí da so uže prisegli narodnemu uradu ruski uradnici v Modrzejovu in v Sosnovicah.

— V Sandomierzi je vladika (škof) slovesno sprejél vpornike, peljal jih v cerkev, blagoslovil jih, in dal njihovim glavarjem kosilo; zvečer je mesto bilo razsvetljeno. Frankovski je ujet.

— Ruska vojska se je umeknila s Przostanskega v Slomnik. Vojskovodu Annenkovu je ukazano, da Volynio in Podolsko vrže pod obsedo.

— Tudi pri Balimovu je bila bitva, v kterej so zmogli Poljaci. Vporniki se od dné do dné čedalje bolj množijo; četa, ki ima 150 glav, po dveh dnevih uže dóbi do 600 mož.

Črna gora. Luka Vukalovič je puščen iz turške službe.

Bavarska. Grški bivši kralj Oton je narodno grško obleko zamenil z nemško.

Lepoznanstvo.

Deseti brat.

(Dalje.)

Jaz moža gledam od nog do vrha, od vrha do tal, pa vendar nisem precej mogel vedeti, kdo bi to bil. Na to pravi on: kaj me gledaš, ko cigan sekiro? Kaj ne veš, da sva v šestej šoli oba sedéla v tretjej klopi, jaz na koncu, ti na sredi? Jaz: menda vendar nisi Juri Zlatorepec?

On: Zakaj pa ne? Morda meniš, da me je sram svojega imena? Moj oče je bil Andrej Zlatorepec, pa je pošteno preganjal kozle iz Hrvaškega na Gorenško, na Kras in celo tje proti Vidmu, ki je še daleč za Gorico.

Jaz: Skoraj bi te ne bil več poznal; jako si se spremenil.

Zl. Misliš, da se ti nisi? Kje so tisti dolgi, kodrasti lasje, ki jih je z tacim veseljem ogledovalo mlado ljubljansko žensstvo, da smo te samo zato neradi jemali s seboj v krčme, ker si nam bil pri točajkah povsod na poti? Kam ja zginila tvoja tenka rast? Ne vidiš, da skoraj uže komaj suktnjo zapenjaš?

Jaz: Dragi Zlatorepec, tempora mutantur!

Zl.: Nos et mutamur in illis! No, pa reci, če moreš, da sem vse pozabil, kar nam je kričal naš učitelj?

Jaz: Od kod pa vendar grés?

Zl.: Na ravnost iz Novega mesta, če Bog hoče.

Jaz: Kaj pa si delal tam?

Zl.: Uže Job je nekdaj pričal, da naše življenje na zemlji je véden boj, kar sem vam tudi jaz umno razlagal, ko smo osmošolci zvečer slovo jemali v krčmi „pri dveh rokah.“ Ne veš, kako je tedaj Miha Kričaj na stolu govoril, Trobar pa tako pijan bil, da je vrgel Kričaja in stol, oboje kmalo, skozi okno? Ubogi siromak je potem ves odrt in obezan hodil mesec dni, če ne več. Kadar ga je pa kdo vprašal, kaj mu je, nikoli ni povedal resnice, ampak prisézal je, da mu je ranocélec izdril zdrav zob namestu bolnega.

Jaz: To še dobro vém; kdo bi kaj takega zabil?

Zl.: Takrat sem vam tudi bil razodel, da sem deseti brat; da torej gotovo ne bodem nikdar imel na zemlji mirú in pokoja, kakor ga ni še imel nikoli noben deseti brat, kolikor jih je bilo od začetka svetá do dènašnjih časov. Kar sem prerokoval, to se je tudi zgodilo; saj bodeš kmalo videl sam. Učilnice pustivši sem se najprvo ubijal po raznih cesarskih pisalnicah; ali nikjer mi ni bilo obstanka; potlej sem služil v Trstu pri kupčih, kjer mi zopet ni dala mirú desetina. Tedaj sem se v samostan umeknil posvetnemu hrupu; tam pa nisem še posebno mogel nikakor prebiti. Kaj mi je bilo početi? Bogat grajščak na Gorenškem je iskal učitelja svojim otrokom. Zvedel je za-me, in lotil sem se pretežavnega, najnehvalejšega dela na zemlji. Res je bil hlebec, ki sem ga imel pred seboj, iz béle moke in dobro velik, toda s pelinom zamésen. Z otroci po vrtu skakal, kólca prepeljal, na oslu jezdaril, o prilikah na lov hojéval, ptiče lovil, s pomladi časi tudi bučéle ogrebal, uklanjal se, pri jedi molčal, ko bi najraje bil govoril, otroke v Ljubljano k izkušnjam vojéval, s kmeti v mlinu ob nedeljah popijal, kričal, lasál, klečat deval, svaril in svarjen in križan sem bival dve leti, pet mesecev in tri dni.

Kar leta 1859 na laškem boben zapoje. Vrgel sem učiteljsko palico v kot, da se je razletéla na tri ali štiri kose, vzél telečjo kožo na pleči, puško na ramo, pa urno tekél na

bojišče. Brate! s tem ni tudi nič. Zató sem pa tudi gledal, kakor sem vedel in znal, da so me precej po bitvah pustili domú, kar mi je prizadelo mnogo otepanja in ohodkov.

Bil sem uže spet na Dolenskem, ko je začél po južnej Italii rogoviliti Garibaldi. Kaj sem hotel? Pogledal sem na vreme, ter nabiral papežu vojakov. Takrat smo pač dobro živeli takrat; ampak tudi to je minilo, kakor na zemlji vse mine. Ko sem bil prekobilil in poskusil toliko sveta, sédem enkrat nad Višnjo goro na hribu pod veliko, staro hruško — menda je bila tepka, če se ne motim — in začnem tiho pre-mišljati: kaj pa je vendar ta spačeni, malopridni svét? Ali je vreden, da mu služi pameten mož bistre glave in svobodnega srca? Vračuje li trude, prečute, bridke noči, težavne, grenke dneve, sovraštvo in zaničevanje, ki na človeka prežé, kakor pajek na muho? Nikdar ne! Vse na zemlji je tlaka, prazna tlaka! — Bogastvo je sama neumnost! Po mojih mislih je Dijogen bil največi, edini mož na svetu! — Ljubezen ki se tudi modremu v srce vkrade, kakor pravi Homer; ki pametne ljudi in čestite siyobradce zapeljuje v take smešnosti, da se vedó, kakor slepa kura, ni vredna bolečin, ktere zadaja; njena radost je svetla, pa ota pena; vzdigne se v zrak, in počí! — Kaj pa čast? Plačuje-li znoj, s katerim obliva, predno se iz ohole visokosti poniža do človeka? Skrb, zavist, vedna bojezen, da bi ta draga ljubica ne pobegnila od nas, pa sto in sto družih peklenskih séster jo spremlja. Čast je ničemurna ženska v širocih obročih; vsa drugačna je videti, nego je v resnici. — Tudi slava je prazna beseda! Kdo ti je porok, da bi se zopet ne zmel svet, kakor se je uže bil, ko so roji neštevilnih narodov šumeli iz Azije v Evropo? Ktera usta so prisegla, da se nikdar več v naravi ne vzdigne hrup, ki utegne prevrniti, kar koli imajo drazega, velicega, slavnega, krasnega vse dežele, kolikor jih obliva široko morje? Aleksandri! Napoleoni! kje bode potem vaša nesmrtna slava? V grobu tihe pozabe! Cezar, Cezar! sicer pameten mož, kako si bil ti neumen tačas, ko si prelival gorke solze zató, ker nisi bil še nič storil za slavo! — Nekteri pa tekajo posebno za učenostjo; tudi ti so bedaki. Učenost je njiva, ktera malokdaj redí moža, ki jo orje. — Najhuji na zemlji pa je tisti gotovi boj, ki ga je imeti noč in dan z oholimi neumneži. Ljudje te vrste niso videli nič, niso slišali nič, poskušali nič; pa vendar hoté vse vedeti, vse znati! Gorjé ti, če se po robu postaviš tacemu človeku, s katerim se celó bogovi zastanj boré! Boljše bi ti bilo, da si na vrat obesíš mlinski kamen, ter skočiš v morskó globočino. Komur je znana pléhkoba dolgočasnega, krivičnega, v hudobije pogreznenega sveta, mora, če hoče govoriti resnico, na ravnost povedati, da največa modrost vsega slovenskega slovstva so Kančnikove besede: „auf der welt ist alles sauer, pust je ves ta svet.“

(Dalje prihod.)

Denašnjemu listu je priložene druge ¼ pole sejnih govorov 28. januarja.

Dunajska borza

17. februárja 1863.

Državni papir.		Denar	Blago	Bankne akcije		Denar	Blago	Tem. Slav.		Denar	Blago	Kneza Windišgr.		Denar	Blago
5% avst. vr.		69.00	69.20	Severne železnice		810.00	812.00	hrvaške		74.00	74.50	Grofa Waldstein-a		21.75	22.00
5% nacional		81.80	81.90	Državne		187.80	187.90	erdeljske		74.50	75.00	" Keglevića		23.75	24.00
5% črka B.		96.00	96.00	Južne železnice		235.50	236.00	galic.		72.50	73.00			17.00	17.25
5% lombardo-benešk.		103.50	104.50	Pardub.-Rajhenb.		270.50	271.50	bukovinske		73.50	73.75	Gotov denar.			
5% beneško posojilo		91.50	92.00	Zapadne železnice		130.75	131.00			72.25	72.75				
5% metalike		75.80	76.00	Dolžna pisma za odvezo zemljišé.				Srečke.							
M. komske obresti		16.75	17.00	spodnj. avstr.		87.75	88.00	Kreditne		135.50	135.75	Krone		15.70	15.75
Srečke leta 1839		152.75	153.25	zgorn. "		84.00	84.50	Parobrodne		99.75	100.00	Novi zlati (cekini)		5.51 1/2	5.53
" 1854		98.00	93.25	češke		86.00	86.50	Tržaške		122.00	122.50	Stari		5.51	5.52
" 1860		93.85	93.95	moravske		87.25	87.75	Kneza Esterhaza		95.00	96.00	Napoleonporji		9.22	9.24
" 100 gld.		94.40	94.50	štajerske		87.00	87.50	" Salma		37.25	37.75	Suvrendorji		15.90	15.95
5% posojila na davke		95.40	94.50	krajske		86.00	86.50	" Palffy-a		38.75	39.00	Ruski imperijali		9.51	9.54
Obrtnijske akcije.				ogerske		75.00	75.50	" Clary-a		36.00	36.50	Pruski Friderikdorji		9.67	9.69
Kreditne akcije		220.60	220.70					Grofa St. Genois-a		36.75	37.00	Angl. sovren		11.60	11.64
								Budimske		35.00	35.50	Pruska kasna asignacija		1.71	1.72
												Srebro		114.25	114.50

Odgovorni vrednik, lastnik in založnik Miroslav Vilhar. — Tisk Egerjev.